

जिल्हा समादेशक, होमगार्ड, या रिक्त पदाचा
अतिरिक्त कार्यभाराबाबत.

महाराष्ट्र शासन.
गृह विभाग (विशेष)

शासन निर्णय क्र.एचजीएस-२२०४/४४२/प्र.क्र.७३/विशा-८
मंत्रालय, मुंबई-४००००३२, दिनांक: १३ मे, २००८

शासन निर्णय:- कायदा व सुलवस्था राखण्यासाठी पोलीसांना मदत करणे हे होमगार्ड संचटनेचे कर्तव्य आहे. जिल्हा समादेशक, होमगार्ड, हे या संचटनेतील जिल्ह्याचे महत्वाचे पद आहे. सदर पद रिक्त झाल्यास या पदाचा अतिरिक्त कार्यभार हा बहुतांशी संबंधित जिल्ह्याचे जिल्हा पोलीस अधिक्षक यांच्याकडे शासन स्तरावरून सोपविला जातो. शासन निर्णय दिनांक १४.७.२००५ अन्वये या पदावर नियुक्ती करण्यासाठी जिल्हा समिती व चिकित्सक समिती गठीत करण्यात आलेली आहे. तथापि काही प्रशासकीय कारणास्तव या पदावर नियुक्ती करण्यास बराच कालावधी लागत आहे.

२. "जिल्हा समादेशक होमगार्ड", या रिक्त पदाचा अतिरिक्त कार्यभार सोपविण्याबाबत शासनाचे वीणतेही असे ठोस धोरण नाही. काही वेळा या पदाचा अतिरिक्त कार्यभार द्वितीय समादेशक, तर काही प्रसंगी पोलीस अधिक्षक यांच्याकडे शासनस्तरावरून सोपविला जातो. या पदाचा अतिरिक्त कार्यभार संभाळणे शक्य नसल्याने, ब-याच जिल्हा पोलीस अधिक्षक, यांनी सदर पदाचा अतिरिक्त कार्यभार हा अपर पोलीस अधिक्षक यांच्याकडे सोपविण्याबाबत, वरिष्ठ उप सहायक पोलीस मानिरीक्षक, यांच्या शिफारशीसह शासनास विनंती केली जात असल्याचे दिसून येते. काही वेळा समिती करूनही आदेश निर्गमित केले जात नसल्याने या पदाचा अतिरिक्त कार्यभार परस्पर शासनाची सत्यता घेण्यापूर्वीच अपर पोलीस अधिक्षक यांच्याकडे सोपविण्यात आल्यानेही, शासनाच्या निर्देशनास आले आहे. तसेच ज्या जिल्ह्यामध्ये द्वितीय समादेशक पदावर मानसेवी अधिकारी कार्यरत आहेत त्यांच्याकडे जिल्हा समादेशक पदाचा अतिरिक्त कार्यभार सोपविण्याबाबत ज्वलंततेच्या अनावश्यक वेळ वाया जात आहे. (प्रस्ताव मागविणे, तपासणी करणे, व आदेश निर्गमित करणे) तरी, याबाबत ठोस धोरण ठरविणे आवश्यक वाटल्याने, याबाबतचा प्रस्ताव शासनाला विचाराधीन होता.

३. वेळोवेळ प्रशासकीय सोय म्हणून तात्पुरत्या स्वरूपात जिल्हा समादेशक होमगार्ड, या पदावर नियुक्त स्वरूपाची नियुक्ती होईल, या पदाचा अतिरिक्त कार्यभार देण्यासंदर्भात शासन स्तरावर कार्यवाही होवून आदेश निर्गमित होणे ही आवश्यक वाटत नाही. तरी, वरील सर्व वस्तुस्थिती विचारात घेता,

- १) यापुढे जिल्हा समादेशक होमगार्ड या रिक्त पदाचा अतिरिक्त कार्यभार हा केवळ अपर पोलीस अधिक्षक, यांच्याकडे सोपविण्याबाबत महासमादेशक, होमगार्ड व संचालक नागरी संरक्षण यांना अधिकार प्रदान करण्यात येत आहेत.
- २) मुंबई शहरात अपर पोलीस अधिक्षक हे पद नसल्याने केवळ मुंबई जिल्ह्यातील समादेशक होमगार्ड हे पद रिक्त राहील्यास त्या पदाचा अतिरिक्त कार्यभार हा "द्वितीय समादेशक" यांच्याकडे सोपविण्याबाबत महासमादेशक होमगार्ड व संचालक नागरी संरक्षण, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई. यांना अधिकार प्रदान करण्यात यावेत.
- ३) सद्यस्थितीत, ज्या जिल्हा पोलीस अधिक्षक अथवा होमगार्ड संघटनेतील द्वितीय समादेशक, यांच्याकडे जिल्हा समादेशक होमगार्ड पदाचा अतिरिक्त कार्यभार सोपविण्यात आलेला आहे, हे आदेश निर्गमित झाल्याच्या दिनांकापासून त्यांच्याकडील अतिरिक्त कार्यभार हा अपर पोलीस अधिक्षक यांनी तात्काळ स्विकारून त्याबाबतचा अहवाल महासमादेशक होमगार्ड व संचालक नागरी संरक्षण, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांना सादर करावा.
४. प्रस्तुत आदेशाची अंमलबजावणी होण्यासाठी, महासमादेशक होमगार्ड व संचालक नागरी संरक्षण, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांनी आवश्यक ती कार्यवाही करावी.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(रा.गो.मायकवाड)

कार्यासन अधिकारी, गृह विभाग, महाराष्ट्र शासन.

प्रति,

मा. उपमुख्यमंत्री (गृह) यांचे स्वीय सहाय्यक
मा. राज्यमंत्री यांचे स्वीय सहाय्यक
अपर मुख्य सचिव, गृह यांचे स्वीय सहाय्यक
प्रधान सचिव (विशेष) गृह विभाग यांचे स्वीय सहाय्यक
सर्व जिल्हाधिकारी,
महासमादेशक, होमगार्ड तथा संचालक, नागरी संरक्षण, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
सर्व पोलीस आयुक्त,
सर्व परिक्षेत्राचे विशेष पोलीस महानिरीक्षक
सर्व जिल्हा पोलीस अधिक्षक,
सर्व अपर पोलीस अधिक्षक
सर्व जिल्हा समादेशक, होमगार्ड
उप सचिव, कार्यासन विशा-८ गृह विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
निवड नस्ती.